

travelbook

Istria

Rijeka i Triest

Bezdroża

Mistrzowska
ochrona **ERGO**
HESTIA[®]

Autorzy przewodnika: Dorota Magda, Zuzanna Brusić, Salomea Pamuła, Magdalena Dobrzańska-Bzowska, Krzysztof Bzowski, Agnieszka Masternak, Magdalena Kubas, Agnieszka Liszka

Redaktor prowadzący: Łukasz Karolewski

Redakcja: Wioleta Grządkowska

Korekta: Eliza Kubiak, Anna Młynowska

Opracowanie kartograficzne: Maja Białkowska, Natalia Drabek, Dawid Kwoka, Bartłomiej Cisowski, Rafał Bletek, Jan Leja

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

© OpenStreetMap contributors; www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Skład i fotoedycja: MSP Studio Magdalena Suchy-Polańska

Okladka: materiały zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autorzy oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autorzy oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bepir1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN 978-83-89-171-4

Copyright © Helion, 2019

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

ATRAKCJE ISTRII, RIJEKI I TRIESTU _____	6
INFORMACJE PRAKTYCZNE _____	11
PRZED WYJAZDEM _____	12
Wybór czasu podróży _____	12
Źródła informacji _____	12
Formalności wizowo-paszportowe _____	13
Opieka medyczna i ubezpieczenie _____	13
Pieniądze _____	15
DOJAZD _____	16
Samolotem _____	16
Samochodem _____	16
Autokarem _____	17
Droga morską _____	17
NA MIEJSCU _____	18
Podróżowanie po Istrii _____	18
Noclegi _____	20
Wyżywienie _____	21
INFORMATOR A-Z _____	22
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE _____	29
KRAJOZNAWCZE ABC _____	30
Klimat _____	30
Przyroda _____	30
Ochrona przyrody _____	32
SPOŁECZEŃSTWO _____	34
Ludność _____	34
Religia _____	35
Język _____	36
KULTURA I SZTUKA _____	37
Obiekty na Liście UNESCO _____	37
KUCHNIA _____	38

RIJEKA I WSCHODNIA ISTRIA	41
RIJEKA	42
OPATIJA	54
LABIN	62
CENTRALNA ISTRIA	69
PAZIN	70
▶ Trufle	76
MOTOVUN	80
ZACHODNIA ISTRIA	85
PULA	86
▶ Oliwa z Istrii	102
ROVINJ	104
VRSAR	114
POREČ	120
NOVIGRAD	130
UMAG	134
SAVUDRIJA	138
SŁOWEŃSKA ISTRIA	143
PORTOROŽ	144
PIRAN	148
IZOLA	158
▶ Szlak Turystyczny Parenzana	162
KOPER	164
HRASTOVLJE	172
▶ Nurkowanie	174
ANKARAN	176

TRIEST _____	179
TRIEST _____	180
SŁOWNICZEK POLSKO-CHORWACKI _____	194
SŁOWNICZEK POLSKO-SŁOWEŃSKI _____	196
INDEKS _____	198

Spis planów i map

Rijeka _____	przednia okładka
Półwysep Istria _____	40
Pula _____	91
Rovinj _____	106
Poreč _____	122
Piran _____	151
Izola _____	160
Koper _____	165
Triest _____	tylna okładka

Spis ramek

Co warto zabrać na letni wyjazd na Istrię? _____	14
Dni wolne od pracy w Chorwacji _____	23
Dni wolne od pracy w Słowenii _____	25
Telefony alarmowe _____	28
Kalendarium historyczne _____	33
Legenda o beczkach i uskokach _____	63
Triest – miasto kawiarni _____	181

Atrakcje Istrii, Rijeki i Triestu

PERŁY ARCHITEKTURY

Katedra św. Eufemii w Rovinju

57-metrowa dzwonnica tej XVII-wiecznej świątyni należy do najwyższych na Istrii.

Amfiteatr w Puli

Zbudowany w I w. n.e. jest (obok rzymskiego Koloseum i areny we francuskim Nîmes) najlepiej zachowaną budowlą tego typu na świecie; licząca 30 rzędów widownia mieściła aż 26 tys. osób. ✓

Bazylika Eufrazjusza w Poreču

Najwspanialszy zabytek sztuki bizantyjskiej w Europie, wpisany na Listę UNESCO. ▲

Schody pielgrzymkowe w Rijeci

538 kamiennych stopni z XV w. prowadzących z Rijeki do Trsatu, wzdłuż których ciągnie się rząd zabytkowych kaplic.

Palazzo Comunale w Trieście

Monumentalny XIX-wieczny ratusz miejski z imponującą eklektyczną fasadą oraz charakterystyczną dzwonnica.

Mury miejskie w Piranie

Świetnie zachowane fortyfikacje miejskie z XV w. z basztami oraz siedmioma bramami miejskimi; punkt widokowy na miasto i okolicę.

CUDA NATURY

Zatoka Limska

Największe estuarium (zatoka riasowa) w Europie Południowej, tworzące 9-kilometrowy kanion o stromych, 100-metrowych ścianach.

Park przyrody Učka

Park obejmuje ochroną masyw górski z najwyższym szczytem półwyspu – Vojak (1401 m n.p.m.) – oraz występującą tu roślinność wysokogórską.

Pazinska jama w Pazinie

Ponor rzek Pazinčicy formującej potężny kanion oraz olbrzymią jaskinię z dwoma podziemnymi jeziorami.

Przylądek Kamenjak

Podłużny kamienisty półwysp z niezwykle postrzępioną linią brzegową, ponad 30 zatoczkami oraz stromymi klifami; występuje tu blisko 600 gatunków roślin, w tym 30 odmian orchidei.

Park Narodowy Wysp Briolińskich

Obejmuje archipelag wysp o tej samej nazwie, które jeszcze 10 tys. lat temu były częścią półwyspu; jedyny park narodowy na Istrii.

Park krajobrazowy Strunjan

200-metrowy odcinek wybrzeża słoweńskiego z 80-metrowymi klifami; jest to najdłuższy odcinek dziewiczego i naturalnego wybrzeża w całej Słowenii.

Kup książkę

Poleć książkę

NIEZAPOMNIANE PRZEŻYCIA

Kąpiel w Adriatyku

Przejrzysty Adriatyk zaprasza do kąpeli i zabawy w jego słonych falach (36–38‰ zasolenia). Nie ma nic bardziej odprężającego w trakcie kolejnego upalnego dnia niż spacer na plażę i powolne zanurzenie się w czystej, błękitnej wodzie, która chłodzi ciało i pozwala odpocząć zmysłom.

Poranna kawa w lokalnej kawiarni z widokiem na morze

Picie kawy, która na Istrii podawana jest w niewielkich filiżankach (espresso lub macchiato), jest nieodłącznym elementem codziennej rutyny każdego mieszkańca tego regionu. Bez niej dzień się nie zaczyna.

Wycieczka rowerowa szlakiem Parenzany

Przejażdżka tym ponad 100-kilometrowym szlakiem rowerowym prowadzącym z Poreču do Triestu stwarza idealną okazję to odwiedzenia istrijskiej prowincji, pełnej malowniczych pagórków, gajów oliwnych i rozległych winnic.

Rejs po błękitnych wodach Adriatyku

Urozmaicona linia brzegowa Istrii, liczne zatoczki i archipelagi wysp stwarzają idealne warunki do żeglugi wzdłuż wybrzeża. Ze statku lub jachtu bardzo ciekawie prezentują się również nadmorskie kurorty.

Polowanie na trufle

Na Istrii, w lasach okalających Motovun, znajduje się największe siedlisko białej trufli na świecie. Warto wybrać się na specjalnie organizowane łowy, które przy odrobinie szczęścia zakończą się niecodzienną degustacją.

Snorkeling

Dno Adriatyku oraz jego błękitne wody skrywają setki najróżniejszych form życia. Hipnotyzujący podwodny świat najprościej jest obserwować, pływając po powierzchni wody z rurką, maską i płetwami.

NAJWIĘKSZE TWIERDZE

Zamek w Puli

XIII-wieczna nieukończona warownia z wieżą widokową, murami obronnymi, czterema bastionami i mostem zwodzonym, wybudowana na centralnym (spośród siedmiu) pagórku Puli.

Zamek Trsat w Rijece

Znajduje się na wzgórzu nad Rijeką, na które prowadzą słynne schody pielgrzymkowe. Rozciągają się stąd piękne widoki na miasto i okolicę, a latem dodatkową przyjemność sprawia powietrze – bardziej rześkie niż w centrum Rijeki.

Zamek w Pazinie

Największa i najlepiej zachowana średniowieczna fortyfikacja na Istrii. Wznosi się na krawędzi przepaści, której dnem płynie potok Pazinčica wpływający do Pazinskiej jamy. Pochodzi z IX w.

Zamek Miramare

Przepiękna budowla wzniesiona na cyplu skalistego przylądka, na przedmieściach Triestu, w otoczeniu romantycznego parku z rzeźbami i bujną roślinnością śródziemnomorską.

Zamek we Vrsarze

Barokowa budowla – niegdyś pełniła funkcję rezydencji biskupów, obecnie ześwieczona. Potężny gmach góruje nad panoramą miasta i widoczny jest z całej okolicy. Jest to największy budynek we Vrsarze.

Zamek San Giusto w Trieście

Znajduje się na wzgórzu o tej samej nazwie, na którym rozciąga się najstarsza część miasta. Wybudowany w XV w. na polecenie cesarza Fryderyka III Habsburga. Warownia powstała na gruzach weneckiej fortecy.

Kup książkę

Poleć książkę

Trufle

W głębi półwyspu Istria, wśród ciemnych, gęstych lasów otaczających Motovun i Buzet, głęboko w glinie, znajduje się podziemna mekka truflowa. Ten cenny grzyb nazywany „czarnym diamentem Istrii” rośnie w żyznych glebach doliny rzeki Mirny i można go znaleźć tylko przy pomocy wyszkolonych psów lub świri domowych podczas tzw. polowania na trufle. Wyłącznie najbardziej doświadczeni łowcy i ich czteronodzy towarzysze są w stanie je wytropić. Obfitość motovuńskich kniei w ten podziemny grzyb powoduje, że północno-zachodnia Istria może śmiało konkurować ze słynącym z trufli włoskim regionem Piemont i miasteczkiem Alba.

W lesie otaczającym Motovun 2 listopada 1999 r. Giancarlo Zigante, lokalny dostawca żywności i łowca trufli, oraz jego pies, Diana, wykopali jedną z największych trufli, jakie kiedykolwiek zostały znalezione, ważącą 1,31 kg. Znalazisko zostało wpisane do Księgi rekordów Guinnessa jako największa trufła na świecie. Na pamiątkę tych wydarzeń rekordowy grzyb został odlany w brązie i wystawiony w sklepie Zigante Tartufi w Livade, w którym sprzedawane są produkty domowej roboty.

Gdyby Giancarlo zdecydował się sprzedać znalezionej trufłę, mógłby za nią uzyskać cenę porównywalną do ceny złota. Jednak duch lokalnej wspólnoty skłonił szczęśliwego znalazcę do innej decyzji. Trufła, nazwana Millenium, została przygotowana i wspólnie skonsumowana w miejscu, w którym została znaleziona. Obchody wpisania znalaziska do Księgi rekordów Guinnessa umieściły małą istryjską wioskę Livade na mapie świata jako międzynarodową stolicę trufli.

Ponieważ trufle odkryto w północno-zachodniej Istrii zaledwie 80 lat temu, nadal stanowią kulinarną nowość i ciekawostkę wśród lokalnych i przyjezdnych koneserów wysublimowanych smaków. Miłośnicy dobrego jedzenia tłoczą się w restauracjach w Motovunie i Buzecie, aby doświadczyć tego oryginalnego aromatu. Powszechne jest również przekonanie, że trufle są afrodyzjakiem o wielkiej mocy, co tylko spotęgowało kult tego przysmaku.

Istnieją trzy rodzaje czarnych trufli, które można znaleźć w dębowych lasach w sercu półwyspu, a także jedna rzadsza odmiana – biała trufia. Ceniona istrijska biała trufia (*Tuber magnatum pico*) dojrzewa od września do stycznia i ma wyjątkowo intensywny, przyjemny aromat. Jest to najdroższa odmiana trufli i jest spożywana na świeżo, zwykle z towarzyszeniem makaronu, mięsa lub ryby. Letnia trufia (*Tuber aestivum*) rośnie latem i jest najczęstszą odmianą ciemnej trufli. Zimna trufia (*Tuber brumale*) ma najbardziej intensywny aromat ze wszystkich ciemnych trufli i rośnie od września do stycznia. Letnia i zimna trufia są najtańszymi odmianami tego grzyba. Najcenniejszą, a co za tym idzie najdroższą, ciemną truflą znaną na Istrii jest czarna trufia (*Tuber melanosporum*), która rośnie od stycznia do wiosny.

Trufle powinno się kupować świeże, wyłącznie w sezonie, natychmiast po zbiorach. Dobra trufia ma intensywny aromat, powinna być jędrna i bez widocznych uszkodzeń. Trufle można również kupić w słoiku w roztworze soli, w formie sosu tartufata (sos z trufkami i pieczarkami), posiekane lub zmielone w oliwie, połączone z olejem, masłem, serem, suszonym mięsem oraz w postaci różnych sosów i past do smarowania. Trufle i wyroby na ich bazie można kupić w wyspecjalizowanych sklepach i delikatesach w Livade, Groźnjanie, Motovunie, Buje, Buzecie, Umagu i Novigradzie.

Pula

Pula (starożytne Polensium) to metropolia położona na ośmiu wzgórzach, nad piękną zatoką w południowo-zachodniej części półwyspu; najstarsze miasto wschodniego wybrzeża Adriatyku, które dzięki antycznej arenie zyskało przydomek istryjskiego Rzymu. Licząca 62 tys. mieszkańców faktyczna stolica Istrii wciąż tętni życiem. Wokół rosną lasy, osłaniające miasto od wiatrów, dzięki czemu klimat jest tu łagodny. Starożytne centrum z plataniną zacisznych uliczek otaczają liczne nowoczesne biurowce. Pula jest dużym ośrodkiem przemysłu stoczniowego (buduje się tu m.in. tankowce-giganty o wyporności do 250 tys. BRT) i portem morskim. W okolicach Korzo Giardini i Trgu Portarata chętnie spotykają się wieczorami turyści.

HISTORIA

Legenda głosi, że miasto założyli mieszkańcy Kolchidy ścigający Argonautów. W V w. p.n.e. na jednym ze wzgórz znajdowała się osada iliryjska, którą w II w. p.n.e. zdobyli rzymscy legionści. W latach 44–31 p.n.e. Rzymianie założyli u stóp wzgórz osadę i obóz wojenny Colonia Julia Pollentia Herculanea. Od czasów cesarza Augusta (27 r. p.n.e.–14 r. n.e.) aż do V w. Pula nazywała się Pietas Julia i była dobrze prosperującą prowincją, liczącą 30 tys. mieszkańców, a obok Triestu, Akwilei i Rawenny należała do najbardziej znaczących rzymskich posiadłości w północnej części Adriatyku. O świetności miasta w tym okresie świadczą zachowane po dzień dzień monumentalne budowle, urzekające pięknem i ogromem świątynie i teatry. Po upadku cesarstwa zachodniorzymskiego

(476) Pula znalazła się we władaniu wschodnich Gotów, Bizancjum, Rawenny i państw Franków. Równocześnie osiedlali się tu Słowianie napływający na Bałkany. W 1150 r. w koalicji z miastem Koper Pula zawiązała antywenecką ligę, która jednak nie zapobiegła utracie niepodległości. Od 1331 r. miasto stało się posiadłością Wenecji, powoli rozpoczął się upadek gospodarki, wybuchaly epidemie malarii i zarazy. Wenecja prowadziła gospodarkę rabunkową, nakładając wysokie podatki, systematycznie opróżniając skarbiec i wywożąc najcenniejsze zabytki. Tylko dzięki oratorskim zdolnościom weneckiego senatora Emo (1583) nie wywieziono

z Puli słynnego amfiteatru (części kamiennych ław użyto w Wenecji jako materiału budowlanego).

Wraz z upadkiem Wenecji w 1797 r. miasto (z krótką przerwą na panowanie Napoleona) znalazło się we władaniu cesarstwa austro-węgierskiego. Stopniowo zaczęło odżywać, w 1848 r. cesarz Franciszek Józef I wybudował tu bazę marynarki wojennej, rozbudował port i miasto, a od 1866 r. Pula stała się dla cesarsko-królewskiej armady wojennej głównym punktem obronnym. Wzniesiono reprezentacyjne gmachy: arsenał i klasycystyczny budynek admiralicy. Na porośniętej gajami oliwnymi wyspie Uljanik powstały wówczas stocznia i olbrzymia zbrojownia morska. Szybkie uprzemysłowienie miasta nastąpiło po przyłączeniu go w 1876 r. do szlaku kolejowego

Wiedeń–Triest. Wzrosła też liczba mieszkańców, pod koniec XIX w. wyniosła 40 tys., a w 1910 r. – 60 tys. U schyłku I wojny światowej dały o sobie znać nastroje rewolucyjne, na okrętach wojennych utworzono komitety marynarzy, a władzę w mieście przejęła rada narodowa. W 1919 r. wojska włoskie zajęły Istrię (5 listopada wkroczyły do Puli). II wojna światowa spowodowała olbrzymie zniszczenia, z powodu bombardowań w gruzach legło 40% starego miasta. Pula, wyzwolona 1 maja 1945 r. przez jednostki Jugosłowiańskiej Armii Ludowej, do Jugosławii została włączona dopiero w 1947 r., po okresie tymczasowego zarządu anglo-amerykańskiego. Kiedy 25 czerwca 1991 r. Chorwacja ogłosiła niepodległość, Pula wraz z prawie całą Istrią stała się częścią tego państwa.

Kup książkę

Poleć książkę

WARTO ZOBACZYĆ

Zwiedzanie starego miasta można rozpocząć od pobliskiego dworca kolejowego, autobusowego, przystani jachtowej, portu lub parkingów znajdujących się w pobliżu – na pewno trafimy, zabudowania starówki wznoszą się na wzgórzu i są widoczne z daleka.

Najokazalszym zabytkiem Puli jest **★ amfiteatr** datowany na I w. n.e. **📍 VII–VIII codz. 8.00–24.00, V, VI, IX codz. 8.00–21.00; wstęp 50 HRK, ulgowy 25 HRK.** Kazał go wznieść cesarz Wespazjan, podobno ulegając namowie pochodzącej z Puli pięknej przyjaciółki Cenidy. Dzisiaj obok rzymskiego Koloseum i areny we francuskim Nîmes jest to najlepiej na świecie zachowana budowla tego typu. Wzniesiono go na planie elipsy (132 na 105 m), a trzykondygnacyjna konstrukcja osiąga wysokość

33 m, w każdej kondygnacji znajdują się 64 otwory. Do budowy amfiteatru użyto ponad 8 tys. masywnych marmurowych bloków. Do wnętrza prowadziły cztery zewnętrzne klatki schodowe w kształcie wież. W północnej wmurowano tablicę pamiątkową poświęconą weneckiemu senatorowi Emo, który w 1583 r. przeciwstawił się rozebraniu amfiteatru, stanowiącego łakomy kąsek dla dożów budujących wspaniałe pałace w Wenecji. Arena była w antycznych czasach sceną krwawych walk gladiatorów, a przed nią odbywały się wyścigi konnych zaprzęgów (kwadryg). Na piaszczystym placu areny (68 na 42 m) jeńcy wojenni, niewolnicy i chrześcijanie tracili życie w krwawych zmaganiach przy aplauzie tłumów żądnych mocnych wrażeń. Licząca 30 rzędów widownia mogła pomieścić aż 26 tys. osób. W średniowieczu walki gladiatorów ustąpiły miejsca

Kup książkę

Poleć książkę

▲ Amfory

turniejem rycerskim oraz lokalnym jarmarkom. Dzisiaj natomiast widzom areny proponuje się całkiem inną rozrywkę – pełni ona funkcję teatru na wolnym powietrzu.

Odbywają się tu festiwale filmów chorwackich, wieczory muzyki Verdiego, koncerty operowe i rockowe z udziałem międzynarodowych gwiazd tej klasy co José Carreras, Plácido Domingo, Montserrat Caballé i Sting. Arena może pomieścić 5 tys. widzów. Co więcej, w podziemiach amfiteatru, w których niegdyś przygotowywali się gladiatorzy, dziś znajduje się wystawa „Uprawa oliwek i winiarstwo starożytnej Istrii”, wzbogacona o rekonstrukcje maszyn służących do produkcji oliwy i wina oraz amfory używane do ich transportu.

W czasach antycznych ze względu na rozmiary arena znajdowała się poza murami ówczesnej Puli (wyruszając z centrum, docierało się tam w 10 min), a do miasta można było wejść paroma bramami. Idąc od amfiteatru ulicą Amfiteatarską, trafiamy po paru krokach do **parku Titov**, gdzie stoi pomnik poświęcony partyzantom. Przy parku mieści się gmach **Muzeum Sztuki Współczesnej Istrii** 📍 **Muzej suvremene umjetnosti Istre**; ul. Sv. Ivana 1; www.msu-istre.hr; wt.–nd. 10.00–22.00; wstęp 10 HRK. Zbiory muzeum obejmują dzieła współczesnych

Kup książkę

Poleć książkę

artystów Istrii z okresu od drugiej połowy XX w. do dziś. Stąd już blisko do **Porta Gemina**, czyli Podwójnej Bramy, z połowy II w. Wiodły przez nią dwie drogi: droga do teatru rzymskiego i trakt strategiczny. Przed bramą znajdują się częściowo odrestaurowane fragmenty ośmiobocznego budynku mauzoleum z I–II w.

Tuż przy bramie znajduje się wejście do jednej z najnowszych atrakcji Puli – **podziemnego tunelu Zerostrasse** **codz. 9.00–22.00; wstęp 15 HRK, ulgowy 5–10 HRK**. Obiekt, nazywany również tunelem 12, jest częścią sieci podziemnych korytarzy, ciągnących się pod miastem na odcinku 12 km i łączących ze sobą główne fortyfikacje miejskie. Ich budowę rozpoczęli Austriacy za czasów monarchii austro-węgierskiej, którzy w XIX w. przekształcili miasto w największy port wojenny w regionie. Tunele miały stanowić drogę ewakuacji w razie nadchodzącego niebezpieczeństwa. Dziś, gdy pierwotna funkcja obiektu przestała obowiązywać, miasto podjęło kroki ku przekształceniu podziemskich korytarzy obronnych w atrakcję turystyczną. Na ten moment otwarty i udostępniony dla zwiedzających jest tylko jeden korytarz – tunel 12 (Zerostrasse). Jego łączna długość wynosi 400 m, szerokość waha się od 3 do 6 m, a wysokość sięga 2,5 m.

W perspektywie ulicy widoczne są pozostałości rzymskich i weneckich murów obronnych. W pięknym parku, tuż za podwójną bramą, wznosi się duży neoklasycystyczny budynek, gdzie obecnie mieści się **Istryjskie Muzeum Archeologiczne** **Arheološki muzej Istre**; www.ami-pula.hr; od 2018 r. z powodu problemów finansowych zamknięte do odwołania, co najmniej do 2021 r. Wystawiane są w nim znaleziska z istryjskich jaskiń i wysp

Kvarneru oraz ze starorzyskiej metropolii Nesactium, położonej 12 km na północ od Puli, a także obiekty architektoniczne i fragmenty rzeźb odnalezionych w samej Puli. Ekspozycję uzupełniają staroślwiańskie groby. Najcenniejszym zbiorem jest liczący ok. 3 tys. eksponatów skarb starożytnego króla Epulona, odkryty w 1981 r. w nekropolii Nesactium. Zawierał on m.in. brązowe ozdoby, pas z brązu z korowodem tańczących koziorożców, fragment kosztownej situli (duże naczynie, odpowiednik dzisiejszego wiadra) z IV–V w. p.n.e., przedstawiający bitwę i nagiego oracza, greckie i etruskie wazy, piękne etruskie naczynia gliniane z VII–VI w. p.n.e. Na pierwszym piętrze stoi duża Magna Mater na tronie z Nesactium, a na parterze popiersie imperatora, przedstawiające prawdopodobnie cesarza Augusta. Jest tu też kolorowa mozaika ukazująca Chrystusa (bez zarostu) i św. Piotra z bizantyjskiej bazyliki Santa Maria Formosa del Canetto w Puli. Na zapleczu muzeum znajduje się pozostałość Małego Teatru Rzymskiego (II w.) ze sceną, podwyższeniem dla orkiestry i dwupiętrową widownią, przylegającą do fortecznego pagórka. Teatr ten mógł pomieścić ok. 10 tys. widzów. Latem ruiny te również służą jako scena na wolnym powietrzu. Za czasów rzymskich w Puli oprócz amfiteatru i Małego Teatru Rzymskiego znajdował się trzeci teatr, położony poza murami miasta, w kierunku południowym, na zboczach wzgórza Zaro. Dziś nie zachowały się po nim jednak żadne widoczne ślady.

Miłośnicy sztuki mogą zajrzeć również do najmłodszego muzeum na mapie Puli – otwartego w lipcu 2018 r. **Muzeum MEMO**, czyli muzeum codziennego życia i doświadczeń **Muzej dobrih uspomena**; www.memo-museum.com; **codz. 10.00–22.00; wstęp 20 HRK, ulgowy 10 HRK**.

Nowoczesna ekspozycja, wykorzystująca interaktywne techniki multimedialne, ma na celu przywołanie w zwiedzających pozytywnych wspomnień. Gości w podróż do przeszłości zabiera wyimaginowana czteroosobowa rodzina, która poprzez snućie wciągającej opowieści przeprowadza widza od początku lat 50. do końca 80. ubiegłego stulecia. Ekspozycja składa się z ośmiu elementów: przemysłu samochodowego, kinematografii, muzyki, gastronomii, szkolnictwa, mody, dziecięcych gier i zabaw oraz życia w mieszkaniu. Muzeum znajduje się po drugiej stronie parku, przy którym mieści się Muzeum Archeologiczne.

Wychodząc z muzeum i kierując się wzdłuż pozostałości rzymskich i weneckich murów obronnych, docieramy do najstarszego zachowanego zabytku w Puli – **Porta Herculae** (Brama Herkulesa) z połowy I w. p.n.e. Ukazany na niej wizerunek

mężczyzny z kędzierzawą głową, brodą i maczugą przedstawia prawdopodobnie Herkulesa, patrona Puli. Na bramie, obok maczugi rzymskiego herosa, widoczny jest napis, który wspomina dwóch rzymskich duchownych: Gaiusa Cassiusa Longinusa i Luciusa Calpurniusa Piso. Kapłani między 47 a 44 r. p.n.e. zostali wysłani przez senat rzymski do zatoki Puli w celu założenia kolonii rzymskiej, co zaowocowało powstaniem miasta Pula.

Wśród drzew przy ulicy Korzo Giardini, na której zwracają uwagę piękne kafle chodnikowe i pozostałości murów, kierujemy się na południe do Trgu Portarata. Wznosi się tutaj wspaniały, liczący 8 m wysokości ★ **Łuk Triumfalny Sergiusza** z 29–27 r. p.n.e., wystawiony przez jego żonę i trzech braci. Budowla została wzniesiona w stylu korynckim z licznymi motywami dekoracyjnymi, wywodzącymi się z obszaru

Azji Mniejszej z czasów hellenistycznych. Ponieważ wschodnia strona łuku nie była widoczna, pozostała w znacznej części nieukończona, natomiast widoczna od miasta strona zachodnia jest w pełni wykończona oraz bogato ozdobiona. W pobliżu łuku do 1829 r. stała główna brama miasta – Porta Aurea (Złota Brama). Brama wraz z murami miejskimi została rozebrana na początku XIX w. na potrzeby rozbudowy miasta. Przez nią prowadziła z Akwilei i Triestu rzymska droga Via Flavia do Forum. Na narożnej dwupiętrowej kamienicy, znajdującej się przy Łuku Triumfalnym, umieszczono tablicę pamiątkową, która informuje, że w tym domu w latach 1904–05 mieszkał słynny irlandzki pisarz James Joyce, pracujący tu jako nauczyciel

języka angielskiego. Z okolicą tą związane są również inne sławne nazwiska – Michał Anioł wykonał w Puli studium rysunkowe Łuku Triumfalnego Sergiusza. W pobliżu tej budowli rozciągał się niegdyś cmentarz rzymski, wspomina go Dante Alighieri w swym *Piekle*. Dziś natomiast, na małym placu widocznym za Łukiem, odbywają się imprezy kulturalne (występy teatralne, koncerty chóralne), a wzdłuż prowadzącej do budowli ulicy ciągną się liczne kolorowe sklepy uliczne.

Od Łuku Triumfalnego ku południowemu wschodowi prowadzi **ulica Flanatička**. Dochodzimy nią do największego i najpiękniejszego targu w Puli. W cieniu kasztanów można tu obejrzeć olbrzymi wybór owoców i warzyw i oczywiście dokonać zakupów.

▼ Łuk Triumfalny Sergiusza

Kup książkę

Poleć książkę

Obok przeszklonej i odnowionej hali targowej, łączącej elementy secesji i nowoczesnej architektury szklanej, znajduje się hala rybna z dużym wyborem owoców morza. Na piętrze sklepu można miło spędzić czas w przytulnym bistrze lub na balkonie jednej z kafejek, obserwując przesuwaną się tłum.

Kierując się z powrotem do Łuku Triumfalnego, warto odbić w ul. Laginjina, gdzie po przejściu 200 m ukaże się naszym oczom **dom chorwackich obrońców**. Budynek został zbudowany w 1872 r. według projektu wiedeńskiego architekta L. Baumanna i pełnił funkcję rozrywkową dla austro-węgierskich oficerów i ich rodzin. Drugi budynek w tym kompleksie – okazały pałac – powstał 40 lat później. Jego główny hol, przykryty szklanym dachem i udekorowany szeregiem

kolumn w stylu doryckim, nazywany był „ogrodem zimowym” i prowadził do sal koncertowych i tanecznych, na taras i do ogrodu, a także do okalającego kompleks parku, w którym do dziś organizowane są przeróżne wydarzenia kulturalne.

Wracając w stronę Łuku Triumfalnego, wchodzimy w ożywioną ulicę Sergijevaca, która prowadzi do Forum. Po drodze można zjechać w ulicę Maksimiljanova, gdzie stoi mały kościół, stanowiący kiedyś południową kaplicę grobową zniszczonej w XIII w. **bazyliki Santa Maria Formosa del Canetto** (VI w.). Jest to jedna z dwóch kaplic zbudowanych w VI w. jako część opactwa benedyktyńskiego, które zostało zniszczone w XVI w. Podłoga i ściany świątyni zdobione były mozaikami, które obecnie znajdują się w zbiorach Muzeum Archeologicznego. Przy północnej stronie trawnika, przed tylnym wejściem od ulicy Sergijevaca leży odkryta w 1959 r. **posadzka mozaikowa** z II w., która stanowiła część wystroju miejskiej willi jednego z rzymskich notabli. Mozaikę otacza rama z 40 ornamentami, rozetami, delfinami, rybami, ptakami i kwiatami. W jej centrum widnieje mitologiczna scena *Ukaranie Dirke*, którą bliźnięta Amfion i Zetos (synowie Antiopy) wiodą, przywiązaną do rogów byka, na śmierć. Zemścili się tak na żonie swego stryja Likosa, który więził ich matkę. Przez stromą ulicę Svetog Franje Asiškog, odchodzącą od ulicy Sergijevaca, docieramy do **★ klasztoru Franciszkanów** wraz z kościołem poświęconym św. Franciszkowi z Asyżu (sv. Franje, z początku XIV w.), w którym można podziwiać zazieleniony dziedziniec z lapidarium i romańsko-gotycki portal z rozetą. Wewnątrz zobaczymy jeden z najpiękniejszych późnogotyckich istrijskich poliptyków, wykonany przez mistrza Jakova z Puli (XV w.), przedstawiający Matkę Boską z Dzieciątkiem. Po obejrzeniu kościoła

Kup książkę

Poleć książkę

▲ Klasztor Franciszkanów

schodzimy w stronę **Forum**. Można tu zrobić przerwę i wstąpić do jednej z licznych kawiarni. Forum, czyli centralny plac średniowiecznej Puli, znajduje się u stóp wzgórza, po zachodniej stronie miasta, przy nabrzeżu. Do jego budowy w I w. p.n.e. brzeg morza został celowo poszerzony, aby uzyskać więcej miejsca. Północną stronę Forum zajmuje całkowicie zachowana świątynia Augusta, wybudowana w latach 2–14 (w I w. n.e.), obecnie **★ kościół św. Augusta** **🕒 pn.–pt. 9.00–21.00, sb.–nd. 10.00–15.00; wstęp 10 HRK, ulgowy 5 HRK**. Zdobi ją portyk z sześcioma wysmukłymi korynckimi kolumnami o wysokości 8 m. W ciągu wieków budowla kilkakrotnie zmieniała funkcję. Pod koniec pogańskiej starożytności przestała odgrywać podstawową rolę świątyni i została zamieniona w kościół, następnie w magazyn ze zbożem, a na początku XIX w. w muzeum kamiennych posągów. W 1944 r., po uderzeniu bomby, świątynia ulega niemal całkowitemu zniszczeniu. Odbudowa kościoła zakończyła się w 1947 r.

Dziś w jego wnętrzu można obejrzeć zbiór rzymskich rzeźb i portretowych popiersi. Obok świątyni Augusta znajduje się **ratusz** wybudowany w 1296 r. na pozostałościach rzymskiej świątyni Diany (bliźniaczej świątyni św. Augusta), z której zachowała się jedynie tylna ściana. Od tego czasu budowla była wielokrotnie przebudowywana. Dziś ratusz utrzymany jest w stylu gotyckim. Zdobi go m.in. romański fryz, herby biskupów z XV w. oraz XVII-wieczna loggia.

Wychodząc z Forum, kierujemy się ulicą Kandlerową w stronę katedry. Przechodzimy obok małej galerii, mieszczącej się w pięknych salach późnogotyckiego pałacu Demartini i dochodzimy do placu katedralnego, gdzie stała świątynia Jowisza (Jupitera) i pierwsza chrześcijańska trzynawowa bazylika (IV–V w.), zniszczona w XII–XIV w. Dzisiaj znajduje się tutaj duża XV-wieczna **katedra Mariacka** z renesansowym portalem wzniesionym przez benedyktynów. W trzynawowym wnętrzu

Kup książkę

Poleć książkę

ujrzymy pełne elegancji antyczne kolumny, a w głównym ołtarzu zachowany rzymski sarkofag z III w. z relikwiami i pamiątkami po węgiersko-chorwackim królu Kolomanie. Zachowała się tu również część mozaiki z V–VI w. W ściany katedry wmurowano fragmenty wczesnośredniowiecznych dekoracji. Czworokątną dzwonicę wybudowano dopiero pod koniec wieku XVII.

Z placu katedralnego wspinamy się wąską Rasperaganov uspon, na końcu której znajduje się nieukończona ★ **twierdza** z wieżą widokową, murami obronnymi, czterema bastionami i mostem zwodzonym przy zamku z XIII w., wybudowanym na centralnym (spośród siedmiu) pagórku Puli. Tutaj znajdował się prehistoryczny gród, Kapitol i wczesnochrześcijańskie kościoły. Twierdzę projektował i budował dla Wenecjan w latach 1630–31 francuski inżynier wojskowy Antoine de Ville na zlecenie

weneckiego rządu, w celu ochrony portu i miasta, które miały wówczas duże znaczenie w ruchu morskim na północnym Adriatyku. Obecnie mieści się w niej **Muzeum Historyczne Istrii** 📍 **Povijesni i pomorski muzej Istre**; www.ppmi.hr; **codz. latem 8.00–20.00, zimą 9.00–17.00; wstęp 20 HRK, ulgowy 5–10 HRK.** Można w nim obejrzeć m.in. dokumentację stoczni, modele statków i zdjęcia cesarsko-królewskiej marynarki wojennej, a także starą aptekę. Z murów twierdzy rozciąga się przepiękny widok na Pulę i okolice.

Podążając dalej w kierunku wschodnim ulicą Castropola, natrafimy na zbudowaną w drugiej połowie VI w. **cerkiew prawosławną** z charakterystyczną wieloboczną apsydą w stylu raweńskim. Po gruntownej przebudowie w 1200 r. świątynia w 1583 r. została przyznana greckiemu Kościołowi prawosławnemu. Dziś obiekt przynależy do serbskiej

▼ Kościół św. Augusta

Kup książkę

Poleć książkę

Cerkwi prawosławnej, a w jego wnętrzu znajduje się XVIII-wieczny ikonostas greckiego mistrza Tomiosa Batosa.

W pobliżu cerkwi, przy ulicy prowadzącej bezpośrednio do portu jachtowego, mieści się tzw. **Dom Oliwy z Istrii**, czyli muzeum, w którym można poznać historię oraz techniki i tajemnice produkcji oliwy na półwyspie istryjskim 📍 **Kuća istarskog maslinovog ulja**; www.oleumhistriae.com; **codz. 10.00–20.00**; **wstęp 50 HRK, ulgowy 25 HRK**. Ciekawie zorganizowana ekspozycja prezentuje historię uprawy i obróbki oliwek od czasów rzymskich do dziś. W muzeum można zapoznać się ze smakiem, zapachem i składem oliwy z pierwszego tłoczenia oraz dowiedzieć, w jaki sposób oliwa i dieta śródziemnomorska wpływają na nasze zdrowie. Podczas wizyty specjaliści uczą turystów, jak rozpoznać oliwę z pierwszego tłoczenia, z której Istria słynie. Zwiedzanie muzeum może być połączone z degustacją. W muzealnym sklepiku można również nabyć lokalne wyroby, tj. oliwę, produkty z oliwy, trufle, zioła, wyroby z lawendy itp.

Jeżeli zostało nam jeszcze trochę czasu na zwiedzanie Puli, warto poświęcić go na okolice dworca. Skupiły się przy nim obiekty uświetniające czasy panowania cesarza Franciszka Józefa I (1830–1916). Tuż przy dworcu stoi secesyjny hotel Riviera, a także obiekty służb sanitarnych, budynki sztabu i koszar piechoty. Po przeciwnej stronie starej części miasta – w okolicach portu – rozciąga się park Montezano, w którym można odpocząć w cieniu drzew. Przy schodach prowadzących do niego napotkamy pozostałości kolejnego teatru rzymskiego – Theatrum Juliae. W sąsiadującym z tym teatrem kwartale stoi Kasyno Marynarki. Tam za czasów Franciszka Józefa I bawili się oficerowie ze swymi damami. W sąsiedztwie działał Teatr Matki Luginje, obecnie Istryjski Teatr Ludowy. Bardziej na południe od

starówki, powyżej arsenału morskiego przy ulicy Bočka, prowadzącej do Stoja (przedmieście Puli), dominuje nad okolicą okazały neobizantyjski kościół Matki Boskiej Morskiej (Madonna del Mare) z posągami i mozaikami świętych na fasadzie. Wewnątrz wspaniale prezentuje się połączona apsyda. Kamień węgielny pod budowę tej świątyni w 1891 r. położył osobiście Franciszek Józef I.

W pobliżu Stoja, w cieniu cyprysów leży **Morski Cmentarz Pamiątkowy** (Mornaričko spomen groblje) z 1862 r., na którym spoczywa 150 tys. marynarzy i oficerów służących monarchii austro-węgierskiej oraz włoscy i niemieccy żołnierze polegli w obu wojnach światowych. Cmentarz położony jest w zadbanym parku, który od 1990 r. utrzymywany jest z pomocą finansową Austriackiego Czarnego Krzyża i Niemieckiego Związku Ludowego Opieki nad Grobami Wojennymi.

Idąca z duchem czasu Pula może również poszczycić się nowatorskim projektem świetlnowo-wizualnym – iluminacją świetlną **Svjetleći divovi** (świetlne olbrzymy). Jest to jedyny taki projekt na świecie, który oświetla 16 tys. różnych kombinacji kolorystycznych – żurawie stojące w stoczni Uljanik. Autorem oryginalnej instalacji jest chorwacki realizator oświetlenia Dean Skira, który zrealizował swój pomysł przy pomocy funduszy pozyskanych od sponsorów, a w tym samej stoczni. Pokazy odbywają się w sezonie letnim codziennie po zmroku i trwają do północy.

W ostatnim czasie miasto Pula wprowadziło nowe udogodnienie dla turystów, a mianowicie tzw. Pula Card, czyli bilet uprawniający do wstępu do sześciu obiektów turystycznych w mieście: Amfiteatru, kościoła św. Augusta, tunelu Zerostrasse, Muzeum Historycznego, Muzeum Sztuki Współczesnej oraz Galerii Sztuki „Sveta Srca”. Bilet można nabyć w biurze informacji turystycznej 📍 **cena 90 HRK, ulgowy 60 HRK**.

Informacja turystyczna

◆ **Biuro informacji turystycznej**, plac Forum 3 (w zachodniej części starego miasta); +385 52 219197; tz-pula@pu.t-com.hr; latem pn.–pt. 8.00–22.00, sb.–nd. 9.00–22.00, zimą 9.00–16.00). Latem punkt informacji turystycznej jest również otwarty na lotnisku w Puli.

Dojazd

Pula jest ważnym węzłem komunikacyjnym. Dociera tu główna szosa Istrii, którą można pojechać na północ do Piranu i Koprur w Słowenii oraz na północny wschód – do Opatii i Rijeki.

Połączenia promowe. Z Puli promem można dostać się m.in. do Zadaru przez Mali Lošinj (raz dziennie, cena ok. 200 HRK), Wenecji (trzy razy w tygodniu, cena ok. 65 EUR) oraz do Triestu przez Rovinj i Piran (raz dziennie, cena ok. 40 EUR). Bilety na promy do Zadaru i Wenecji można nabyć w biurze A Turizam przy ul. Kandlerovej 24, natomiast do Triestu w Activatravel, ul. Scalirova 1.

Połączenia autobusowe. Autobus to na Istrii główny i najlepiej funkcjonujący środek transportu publicznego. Można nim dojechać do większości miejscowości na półwyspie, ale również poza nim. Dworzec autobusowy położony jest na północy miasta, przy ulicy Trg I Istarske Brigade. Z Puli odjeżdżają autobusy m.in. do Triestu (4 razy dziennie, cena 107 HRK), Rijeki i Opatii (kilkanaście razy dziennie, cena 93 HRK), Poreču (8 razy dziennie, cena 72 HRK), Rovinja (kilkanaście razy dziennie, cena 44 HRK), Vrsaru i Umagu (kilka razy dziennie, cena 64 i 85 HRK) i Labina (kilkanaście razy dziennie, cena 42 HRK). Autobusem można również dostać się do Zagrzebia (kilkanaście razy dziennie, cena 190 HRK), Dubrownika, Splitu i Zadaru (kilka razy dziennie). Bezpośrednie autobusy międzynarodowe kursują z Puli do Belgradu, Lublany, Wenecji i Padwy.

Połączenia kolejowe. Z powodu skomplikowanej historii tych terenów tutejsza

linia kolejowa okazuje się lepiej zsynchronizowana z siecią austriacką i włoską niż z siecią rozwiniętą na terytorium Chorwacji. W przyszłości planowana jest budowana tunelu kolejowego przez masyw Učki, który połączy linię Pula–Słowenia z Rijeką i pozostałym terytorium Chorwacji. Z Puli odjeżdżają pociągi do Zagrzebia przez Pazin i Rijekę (ok. 8 połączeń dziennie; cena 160 HRK) oraz Lublany (17.55; cena 180 HRK). Aby dotrzeć do Rijeki, trzeba się przesiąść w miejscowości Lupoglav do tzw. autobusu kolejowego. Dworzec kolejowy usytuowany jest nad morzem, kilkaset metrów na północ od centrum miasta.

Samolot. 5 km od Puli znajduje się międzynarodowe lotnisko Pula, jedno z dziewięciu lotnisk na terytorium Chorwacji. W miesiącach letnich port lotniczy w Puli obsługuje regularne loty liniowe i czarterowe do większości miast europejskich. Natomiast w każdy wtorek i sobotę w sezonie letnim z lotniska w Puli odlatuje samolot na wyspę Lošinj (wt. godz. 16.20, sb. godz. 14.30). Na lotnisko z dworca autobusowego odjeżdża autobus nr 23. Cena biletu wynosi 11–15 HRK.

Komunikacja miejska i podmiejska. Po Puli codziennie w godzinach 5.30–0.30 kursuje osiem linii autobusów miejskich. Bilety można kupić w kioskach (7 HRK za jeden przejazd w obrębie miasta) albo u kierowcy (11 HRK za jeden przejazd). Autobusy podmiejskie odjeżdżają do pobliskich miasteczek w promieniu ok. 20 km od Puli. Linią podmiejską można dotrzeć m.in. do miejscowości: Peroj, Barbariga, Vodnjan, Valtura, Medulin i Premantura. Cena biletu zależy od strefy i oscyluje w granicach 11–25 HRK.

Noclegi

Pula oferuje wiele miejsc noclegowych, ale miasto cieszy się tak dużym zainteresowaniem, że w sezonie jest tu zawsze drogo i tłoczno. Infrastruktura hotelowa i kempingi skupiają się głównie na półwyspie Punta Verudela, na południe od centrum.

Oliwa z Istrii

Oliwa stanowi część istrijskiego stylu życia i ma niezwykle szerokie zastosowanie, przede wszystkim w gastronomii. Restauracje na Istrii serwują jej różne rodzaje; można w nich skosztować takich odmian jak np.: *pendolino*, *lecciono*, *buza* lub *bielica* – wszystkie z nich produkowane są na Istrii.

Właściwości zdrowotne oliwy znane są od starożytności. Korzystnie wpływa ona na kości, stawy, wątrobę i skórę, zapobiega chorobom nowotworowym, wspomaga trawienie i przyczynia się do dobrego samopoczucia. Jest doskonała na serce i naczynia krwionośne; obniża zły cholesterol i utrzymuje poziom tego dobrego.

Oliwa ma również szerokie zastosowanie w kosmetyce. Zawiera antyoksydanty, witaminy A, D, K i E, które zapobiegają starzeniu się skóry. Doskonale sprawdza się również w pielęgnacji włosów i paznokci.

Uprawa oliwek na Istrii rozkwitła w obecnym stuleciu, a wielu producentów coraz częściej tworzy sale degustacyjne, aby zaprezentować odwiedzającym swoje wielokrotnie nagradzane wyroby. Na półwyspie powstają również „szlaki oliwne”, które zabierają turystów na wędrowkę śladami uprawy i produkcji istrijskiego oleju. Większość z tych producentów to małe rodzinne gospodarstwa, słynące z gościnności i chętnie otwierające się na przyjezdnych.

Prawdziwy smakosz nie może przegapić degustacji istrijskiego płynnego złota. Po zapatrzeniu się w mapkę szlaków oliwnych, dotarcie do miejsc związanych z produkcją oliwy nie będzie stanowić żadnego problemu. Kiedy już tam dotrzemy, gospodarz z pewnością zaprosi nas do degustacji oliwy, która najczęściej podawana jest z kromką świeżego chleba.

Bardziej gorzki i pikantny smak istrijskiej oliwy, w porównaniu z olejami Dalmacji, jest jednym z powodów jej dużej popularności wśród koneserów. W przeważającej części oleje istrijskie to oliwy extra virgin, produkowane przy użyciu technologii gwarantujących zachowanie naturalnych i leczniczych właściwości oliwek.

Kup książkę

Poleć książkę

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

travelbook

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Istria Rijeka i Triest

Istria ma wszystko, czego potrzeba, by miło spędzić wakacje. Są tu historyczne miasta pełne śladów rzymskich, bizantyjskich i weneckich, średniowieczne miasteczka malowniczo położone na zielonych wzgórzach, z labiryntem wąskich uliczek, oraz nadmorskie kurorty. Lazurowe wody Adriatyku zachęcają do kąpiei, nurkowania i żeglowania, pośród winnic i gajów oliwnych poprowadzono szlaki rowerowe, na odwiedzających czekają też jaskinie skrywające zjawiskowe formy naciekowe. Coś dla siebie znajdują także wielbiciele kuchni opartej na świeżych rybach i owocach morza, wzbogaconej znakomitą oliwą i trufkami. Na stole nie zabraknie również lokalnych win i rakii.

Rzymska Pula i weneckie Rovinj

Bizantyjskie **mozaiki w Poreču**

Urokliwe miasteczka na wzgórzach

Spektakularne **klify** w Strunjanie

Kąpiele i nurkowanie w Adriatyku

Wino, rakija i **polowanie na trufle**

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:
ebookpoint.PL

ISBN 978-83-283-5171-4

Cena 26,90 zł